

Månadens bild... 100 – års lådan!

Text. PO Carlson
Foto. Kristina Eliasson

Nyvalda ordförande och initiativtagare till lådan Ann Christin Ivarsson
samt PO Carlson

I samband med föreningens månatliga arbetsgruppsmöte, packades en tidskapsel, eller en 100-års låda.

Lådan har fyllts med föremål, trycksaker, handlingar som präglar vår tid.

Bland det som packades ner, kan nämnas 40-talet brev med levnadsbeskrivningar, dagstidningar, veckotidningar, reklamblad, en mobiltelefon, en miniräknare, ett usb-minne, ett kuvert med sedlar och mynt, frimärken.

Foto från olika gatumiljöer i tätorten skickar vi också med till framtiden!

Dessutom en papperskopia av kommunens översiktsplan från 2024 - för att genomförandegraden ska kunna analyseras om etthundra år.

Lådan försluts och förvaras på säkert sätt i precis 100 år varefter den öppnas och ger den tidens människor ett litet utsnitt av hur livet tedde sig ett sekel tillbaka.

Ett fyrtiotal medlemmar närvarade vid ceremonin som avslutades med kaffe och tårta.

Tillsammans med Klippans Kommuns arkivarie, som också deltog, transporterades tidskapseln sedan till kommunen arkiv där den skall tryggt förvaras i 100 år!

Månadens bild... Påskkäringen!

Påskkäringen är enligt gammal svensk folktro en häxa som flyger på kvast till Blåkulla på skärtorsdagen eller natten mellan dymmelonsdagen och skärtorsdagen, för att sedan återvända på påskdagen.

Idén med påskkäringar anses komma från [1600-talets](#) häxanklagade. På senare hälften av 1600-talet var [häxprocesserna](#) som värst i Sverige och hundratals avrättades efter att de anklagats för att ha åkt till [djävulens gästabud](#). Gästabudet hölls i en praktfull gård på en plats som ofta, kallades för Blåkulla. ”Häxorna” trodde att de serverades massor av läckerheter, men det var i själva verket [grodor](#), [ormar](#) och [paddor](#).

För att skrämma i väg häxorna tände man eldar och sköt med [gevär](#). Något som lever kvar än idag i form av påskbrasor, valborgsmässobål /majbrasor, påsksmällare och raketer!

Påskkäringar bygger på folktro och kan skilja sig ganska mycket från de häxor man trodde på under 1600-talet.

Det förekommer att påskkäringar har tillbehören kaffepanna, en svart katt och kvast.

Flera av dessa attribut har ingen direkt koppling till den tidens häxor.

Kaffepannan och korgen ska påminna om häxans smörjdon med salva.

Påskkäringen på Elfdalen gav sig i väg, av någon anledning, innan utsatt tid. Stalldrängen har meddelat att kvasten försvann från stallen fyra dagar för tidigt!

Text och bild
PO Carlson

Månadens bild... Korum med Hemvärnet!

I äldre tider förrättades korum om morgon och afton vid varje svensk trupp och bestod däri, att en psalmvers sjöngs före och efter bön, vilken upplästes av någon bland manskapet.

Efter gudstjänstens slut utropade befälhavaren Krigsmannabönen "Gud bevara konungen och fäderneslandet", vilket upprepades av truppen.

Korum förekommer emellanåt fortfarande i den svenska Försvarsmakten, främst bland svensk trupp i utlandstjänst.

På bilden förrättas korum i Smålarp. Strax nordost gården Smålarp 6 låg ett undantagshus till gården, som också kallades Fiskartorpet.

I halva huset huserade hemvärnet från mitten av 1950-talet till in på början av 1960-talet.

Fiskartorpet kom sig av att man byggt stugan med hjälp av timmer från ett nedlagt laxfiske utmed Bäljaneå vid Gråmanstorp.

På bilden ser man förutom hemvärnsmännen en liten grupp kvinnor, troligtvis lottor, stående för sig själva.

Intresserade åskådare? Eller kanske inte. Några stilig klädda herrar, i skjorta slips och långrock. Kanske passade man på att delta i friluftsgudstjänsten, därav klädseln.

Två kvinnor står uppe vid brädhögen, är det fältgudstjänsten som intresserar, eller kanske mer hemvärnsmännen?

Omkring 1963 flyttade hemvärnet härifrån, Karl Oskar Mattsson som bodde här, flyttade också vid samma tid.

Det lilla huset eldades upp någon gång 1964.

Smålarpsborna fick finna sig i mindre trygghet, när hemvärnet försvann från byn!

Text PO Carlson foto Axel Blomgrens arkiv.

Månadens bild...Maria Thunell Zoéga

Vem var Maria?

Maria Thuvesdotter föddes i Källna, Östra Ljungby socken den 8 december 1860 i Bolestad 2. Fadern var Tufve Jönsson (1817 – 1869) från Kvidinge Modern var Bengta Persdotter (1823 - 1891) från Källna Marias mormor Olu Troedsdotter (1789 - 1837) från Vedby Marias morfar Per Olsson (född 1772 - 1862) från Bolestad.

Tufve och Bengta fick många barn, några kom att arbeta som urmakare, skomakare, fotografist, skollärare.

1869 dör Marias far hon är då 9 år. Senare gifter hennes mor om sig med häradsdomaren Paul Olsson, samtidigt flyttar de till Bolestad 3.

Några av barnen tar då efternamnet Thunell bland annat Maria.

År 1883 flyttar Maria till Landskrona hon är då 23 år, där startar hon en fotoateljé. I Landskrona träffar hon kärleken Carlos Zoega, han hade ett kafferosteri i Landskrona.

De gifter sig 1885 och Maria fortsätter att arbeta i sin ateljé vilket inte var så vanligt att gifta kvinnor gjorde.

1886 föddes deras dotter, samma år flyttade familjen till Helsingborg.

Maria överlät sin ateljé till sin syster och började engagera sig i Carlos verksamhet Patent-Kaffe-Ångbränneri som i Helsingborg kallades Zoegas.

1888 blev ett olyckligt år för Maria som var gravid, först avled hennes man hastigt och därefter sonen som hon födde, i plötslig spädbarns död.

Maria fick många erbjudande om att sälja verksamheten men hon avböjde.

Hon ville driva affärerna vidare, Maria gick runt på olika caféer, butiker och gjorde reklam.

Det gav så småningom utdelning, verksamheten gick bra.

Då träffar hon konditor Johan Svensson och de gifter sig 1890.

Johan tar namnet Zoega som sitt och han börjar också engagera sig i kafferosteriet. Paret fick två söner tillsammans

Fortfarande finns Zoegas kaffe, att det idag är ett stort namn vet de flesta.

I Helsingborg på Drottninggatan finns ett café som är bevarat och väl värt ett besök

Grundaren var Carlos Zoega men om inte Maria drivit verksamheten vidare efter sin makes bortgång vet man inte om Zoegas hade funnits idag.

Maria Thunell Zoega var en modig kvinna med fantastisk entreprenörsanda, envishet som trodde på sin produkt och varumärket ZOEGA.

Kom ihåg tiden är slutet av 1800-talet och början på 1900-talet, kvinnor har fortfarande inte rösträtt i Sverige. Maria vågade och visade att kvinnor också kan. Maria dog 1940 i sin lägenhet på Drottninggatan i Helsingborg.

Källor:

DIVA portal

Wikipedia

Arkiv Digital

Skriften Rötterna våren 2020

Hjälpsam granne med kunskaper i kyrkoböckerna

Månadens bild... Klädvård

Dagens situation med många bristvaror kan även drabba textilier, sockor och tröjor.

Införskaffa därför Stoppapparaten PERFEKT, en praktisk nyhet för lagning av alla slags finare eller grövre vävda eller stickade varor!

I stället för att halvsova framför Tv:n, kan du bidra till mer hållbarhet genom att laga persedlar och sockor!

”Stopparbetet blir ett angenämt tidsfördriv”

Skämt åsido!

Stoppapparaten fanns att köpa i mitten av 1940 talet.

Den tillverkades av ”Svetsmekaniska verkstaden” på Kronobergsgatan 25 i Stockholm.

PERFEKT kunde inhandlas till det facila priset av 2 kronor och 50 öre.

Som sagt, ett angenämt tidsfördriv!

Om någon är tveksam till en investering har undertecknad en komplett uppsättning som man kan få prova!

Text och bild

PO Carlson

Stoppapparaten PERFEKT

är en praktisk nyhet, för lagning av alla slags finare eller grövre vävda eller stickade varor.

SNABBT!

KONSTFULLT!

UTAN FÖRKUNSKAPER!

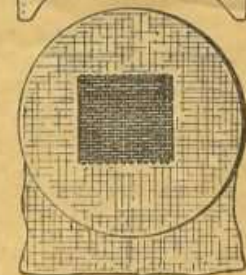
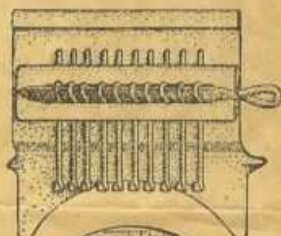
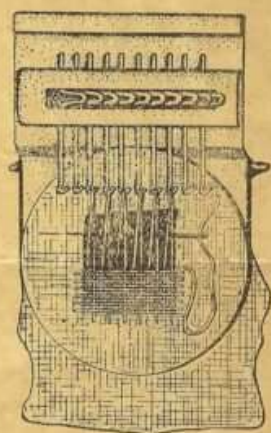
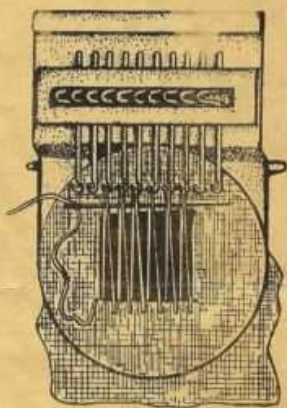
Allt, såsom dukar, lakan, handdukar, näsdukar, strumpor, sockor och tröjor m. m. kan stoppas med stoppapparaten Perfekt. Apparaten består av stoppsvamp och en ram med hakar. Genom att under arbetets gång omställa hakarna förändra de längsgående trådarna lägen såsom varptrådarna i en vävstol.

Stoppapparaten Perfekt sparar ögonen och möjliggör ett fullständigt jämnt arbete, oberoende av garnets grovlek. *Stopparbetet blir ett angenämt lidesfördriv.*

Pris Kr. 2: 50.

BRUKSANVISNING.

1. Inträd den i ramens övre del instuckna staven genom de omställbara öglorna i hakarnas skaft.
2. Frigör stoppsvampen från ramen med hakarna genom att avtaga gummibandet och spänn det slitna stället över stoppsvampen samt fastgör därpå svampen vid ramen.
3. Upplägg erforderligt antal längsgående trådar med en lång stoppnål såsom vid vanlig stoppning för hand, men så att trådarna på ramens sida om det slitna stället läggas i var sin hake.
4. Borttag staven och instick den i ramens övre del.
5. Inträd de tvärgående trådarna med en lång nål, som föres nära hakarna, och fäst de tvärgående trådarna på båda sidor om de längsgående trådarna.
6. Sväng hakarna genom att föra ett finger eller tummen över alla öglorna mellan varje varv av tvärgående trådar, varigenom de längsgående trådarna omställas såsom varpen i en vävstol.
7. Inträd staven i öglorna och borttag stoppsvampen, när så många tvärgående trådar inträtts, att det slitna stället täckts, och vrid ramen så, att de längsgående trådarnas slingor falla ur hakarna, samt fäst slingorna på vanligt sätt och arbetet är färdigt.

Postat [19 december, 2023](#) Författare [Mats Johansson](#) Kategorier [Månadens bild](#)